

דוסא היא.

ואילו הברייתא, האומרת שכתם מטמא למפרע באשה שיש לה וסת, דברי הכל היא, שמודה רבי דוסא ברואה שלא בשעת וסתה, שמטמאה למפרע.

והוינן בה: מדוע חוזרת בה הגמרא מחמת הברייתא, ומעמידה את המשנה כיחידאה, כרבי דוסא, כדי להעמיד את הברייתא לדברי הכל.

ולוקמה איפכא, כמו שסברה הגמרא בתחילה, שהמשנה היא לכולי עלמא, והברייתא לפי רבנן בלבד?!

ומשינינן: כיון דאיכא לאוקמי לדברי הכל לקולא ולחומרא, שהרי אפשר להקל ולומר שהכל מודים בשעת וסתה שדיה שעתה, ולא נחלקו אלא שלא בשעת וסתה. ומאידך אפשר להחמיר ולומר שאפילו בשעת וסתה חולקים רבנן ומחמירים, ואילו שלא בשעת

זאת רבנן היא ולא רבי דוסא!?! כי לפי רבי דוסא בארנו שדיה שעתה אפילו אם רואה שלא בשעת וסתה?!

ומכח שאלה זאת חוזרת בה הגמרא מההנחה הקודמת שנחלקו רק ברואה שלא בשעת וסתה, ומודו בשעת וסתה, ומעמידה את הפלוגתא בצורה הפוכה —

אפילו תימא שהברייתא איירי גם לפי רבי דוסא!

כי עד כאן לא פליג רבי דוסא עליהו דרבנן אלא בשעת וסתה, שאפילו בשעת וסתה, סוברים חכמים שמטמאה למפרע, ורבי דוסא אומר שאם ראתה בשעת וסתה דיה שעתה.

אבל שלא בשעת וסתה — מודי להו רבי דוסא לחכמים שמטמאה למפרע. ולכן בכתם מטמאה למפרע⁽⁶⁶⁾.

ה-א ומתניתין איירי בשעת וסתה, ואליבא דרבי

אחת יותר מאשר בראיה, כדלהלן בגמרא [ה א], ועיקר כוונת רש"י לבאר שאין לתמוה היאך יתכן להחמיר כל כך בכתם טפי מראיה.

66. הרשב"א במשמרת הבית [בית ז שער ג] הוכיח מכאן שהטעם ל"דיה שעתה" אינו משום שהיא נחשבת מסולקת דמים, כי אם כן, אף אם ראתה שלא בשעת וסתה אינה צריכה לטמא למפרע, כיון שכל הזמן שאינו זמן הווסת היא בחזקת מסולקת דמים.

וראה בנאות יעקב [כו ז] שתירץ דעת הרא"ה, שאף אם היא נחשבת כמסולקת דמים, מכל מקום, כשראתה שלא בשעת וסתה, כיון ששינתה וראתה, חיישינן למפרע.

וסתה, ומכל מקום מטמאה למפרע, על אף שבראיית דם מגופה דיה שעתה, כיון שבראייה שלא בשעת וסתה טמאה למפרע, וראיית כתם דינה כראתה שלא בשעת וסתה, גם אם ראתה אותו בשעת וסתה. וצריך ביאור מה הטעם לטמא כתם למפרע אף אם ראתה אותו בשעת וסתה.

והגרא"ל שליט"א מבאר, שאין כוונת רש"י לומר שהסיבה לטמאותה למפרע בכתם היא משום שאשה הרואה דם מגופה שלא בשעת וסתה מטמאה למפרע. אלא כוונתו לבאר, שאין כל כך חומרא בכתם בכך שהיא נטמאת למפרע יותר מאשר בראית דם מגופה, שאינה נטמאת למפרע, כיון שגם בראיה מצינו אופן שמטמאת למפרע. כי הכלל הוא, שבכתם מחמירים דרגה

וסתה כולם מטמאים למפרע.

הילכך — לחומרא מוקמינן! שעלינו להחמיר ולומר שמתניתין האומרת שאשה שיש לה וסת דיה שעתה היא רק אליבא דרבי דוסא, אבל חכמים מחמירים אפילו בראתה בשעת וסתה, ואילו הברייתא המחמירה לטמאות למפרע איירי שלא בשעת וסתה, דברי הכל היא.

ועתה מבארת הגמרא את דין הכתם האמור בברייתא.

קתני בברייתא, שטעמו של דבר שגזרו חכמים שגם כתם יטמא למפרע הוא משום שמצינו גזירת טומאה למפרע מעת לעת ברואה דם מגופה, שאם תראה דם מגופה שלא בשעת וסתה הרי היא מטמאה מעת לעת.

ודייקנן: טעמא דאשה שיש לה וסת מטמאה למפרע כשרואה שלא בשעת וסתה, הוא

דפליגי, שמחלקים רבנן בין כתמה שמטמא למפרע, לראייתה בשעת הוסת שאינה מטמאה למפרע, היות שאין כתמה חמור מראייתה, שהרי אם תראה מגופה שלא בשעת וסתה תטמא מעת לעת למפרע⁽⁶⁷⁾.

הא שאר נשים שאמרו חכמים דיון שעתן, וכגון ארבע הנשים שהן מסולקות דמים, שלא מצינו בהן טומאה למפרע, כתמן אינו מטמא למפרע בראייתן שאינה מטמאת למפרע בכל ענין, כיון שלא יתכן שכתמן יהיה חמור מראיית גופן⁽⁶⁸⁾.

מני היא ברייתא?

רבי חנינא בן אנטיגנוס היא:

דאמר רב יהודה אמר שמואל משום רבי חנינא בן אנטיגנוס:

כל הנשים — כתמן טמא למפרע!

שאינה מטמאה למפרע משום שאילו היה דם היתה רואה מעיקרא, ובין כתמים. אך תמוה, למה פירש רק לחדא לישנא בטעמא דשמאי. ועוד, למה לא מעמידים על חזקה דמעיקרא שבד' נשים אין ריעותא כלל, ויתכן לבאר, שכוונת רש"י לדמות לבדקה בעד ונמצאת טמאה ואינה זוכרת באיזה יום או שעה בדקה בו שלא יתכן להעמידה על חזקה, כי כל דבר שכבר נתברר לנו אלא שנשכח מאתנו, לא יתכן להעמיד על חזקה, והוא הדין בכתם, יש לומר, שאם היתה בודקת החלוק אתמול היתה מוצאת הכתם, הילכך חשיב כבדקה ואינה זוכרת מתי בדקה.

68. תוס' [ד"ה הא] מדייקים מכאן שאשה אשר

67. רש"י מפרש, שבכתמים היא מטמאה למפרע בשעת וסתה משום דאשכחן גם בראיה שמטמאה למפרע, אם ראתה שלא בשעת וסתה, ולכן אין זה נחשב שכתמה חמור מראייתה. ולכאורה עדיין תמוה, למה בכתם מטמאה למפרע אף בשעת וסתה.

והתוס' לעיל [ג ד"ה ושרצים] פירשו הטעם "הואיל ואם הכתם יבש הוא, על כרחך טמאה למפרע. ופעמים נמי אף כשהוא לח, מוכיח דלא אתא השתא וכו', לא פלוג רבנן בכתמים".

ורש"י [בסמוך ד"ה דמחמיר] פירש טעם החומרא בכתמים, וזה לשונו: "אבל בכתם, איכא למימר אי בדקה לחלוק, מעיקרא הוה אישתכח". ובפשטות, כוונתו לחלק בין ראיה,

ונשים שהן מסולקות דמים, שאמרו חכמים שאינן מטמאות למפרע אלא דיין שעתן — כתמן אינו מטמא אלא להבא, כראייתן!

חזן מתינוקת, שלא הגיע זמנה לראות, שאין כתמיה מטמאין אפילו מכאן ולהבא!

שאפילו סדינין שלה מלוכלכין בדם — ואינה יודעת אם הדם יצא מגופה — אין חוששין לה לטמאותה! ואפילו אין לה במה לתלות בדמים אחרים, וכגון שאומרת שלא עברה בשוק של טבחים, עדיין איכא למימר שעברה שם אך אינה זוכרת שעברה שם.

וטעמו של דבר, היות שטומאת כתמים היא רק גזירת חכמים, שהרי מצאה את הכתם בלי הרגשה, ומדין תורה אין האשה נטמאת אלא כשהרגישה ביציאת הדם מגופה.

וכשגזרו חכמים על אשה המוצאת כתם שתטמא, לא גזרו אלא באשה שיש לתלות שהגיע הדם מגופה. ותינוקת זו, שלא הגיע זמנה לראות, אין לתלות שיצא הדם מגופה כל עיקר.

ופרכינן: ומי אית ליה לרבי חנינא במסולקות דמים דין כתם כלל שיטמא בהן הכתם, ואפילו מכאן ולהבא?!

והתניא: כל הנשים — כתמן טמא!

ונשים שהן מסולקות דמים, שאמרו חכמים דיין שעתן — כתמן טמא!

רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר: נשים שאמרו חכמים דיין שעתן — אין להם כתם!

ודייקנין: מאי לאו, הא דקאמר רבי חנינא בן אנטיגנוס שנשים מסולקות דמים אין להם כתם כוונתו לומר כי אין להן כתם כלל, ואפילו מכאן ולהבא הן אינן מטמאות.

ומשנינן: לא תימא שאין כתמן מטמא כלל, אלא הכי קאמר: אין להן טומאת כתם, למפרע, אבל יש להן טומאת כתם מכאן ולהבא!

והוינן בה: מכלל דבריו של רבי חנינא בן

יש לה וסת אינה נחשבת מסולקת דמים כמו ד' נשים, ולפיכך מטמאה בכתם למפרע. ואם כן, רבי דוסא הסוכר דיה שעתה ביש לה וסת, כ"ש דיה שעתה בד' נשים.

ומקשים התוס' מסוגית הגמרא להלן [ז ב]. ותירצו: ויש לומר, הא דביש לה וסת כתמה טמא למפרע, לאו משום דחמיר טפי מד' נשים, אלא משום דגזור בשעת וסתה אטו שלא בשעת וסתה, אע"ג דבראיה לא גזור.

וביאר הגרעק"א [במהדו"ק תשובות נו] שודאי ד' נשים מסולקות יותר מאשה שיש לה וסת, אלא שביש לה וסת וראתה ביום וסתה, כשאנו באים לומר שראתה מאתמול, הרי אנו

באים לחדש נגד הטבע, ולכן אמרינן שהיום ראתה, כיון שיש סיבה שתראה היום ולא מאתמול, שאין ראוי שתראה אז. מה שאין כן בד' נשים, אין שום חילוק בין אתמול להיום, כיון שהיא מסולקת לגמרי מדמים, וכיון שראתה הוי שינוי מטבעה, ומהיכי תיתי לומר ששינתה היום יותר מאתמול. לפיכך מטמאין לה למפרע. ולענין כתם החמירו אף שמצאתו בשעת וסתה, מטמאים למפרע גזירה אטו שלא בשעת וסתה, וכפי שפירשו התוס' לעיל [ג א] כיון שלפעמים הכתם יבש שודאי הגיע מאתמול שלא בשעת וסתה מטמאים למפרע עד שעת כיבוס, לא פלוג רבנן וגזרו לטמא למפרע אף כתם לח.

ותינוקת שלא הגיע זמנה לראות — אין לה
טומאת כתם!

ואימתי הגיע זמנה של התינוקת לראות?

משהגיעו ימי הנעורים, שהביאה שתי
שערות, או שמלאו לה י"ב שנה ויום אחד,
על אף שלא הביאה שתי שערות⁽⁶⁹⁾.

שנינו במשנה: והמשמשת בעדים — הרי זו
כפקידה!

אמר רב יהודה אמר שמואל: "עד" שבדקה
בו עצמה לפני תשמיש אינו ממעט כפקידה,
ולפיכך אינו ממעט על יד מעת לעת ועל יד
מפקידה לפקידה, ומה שאמרו במשנה
שהמשמשת בעדים הרי זו כפקידה, הכוונה
היא ל"עד" שבודקת בו לאחר תשמיש.

והוינן בה: מאי טעמא אין הבדיקה בעד
שלפני תשמיש נחשבת כפקידה?

אמר רב קטינא: מתוך שהאשה מהומה
ממהרת לביתה לתשמיש, אין סומכין על
אותה הבדיקה שלפני תשמיש.

ופרכינן: ובי "מהומה" לביתה מאי הוי? והרי
סוף כל סוף היא בדקה עצמה?

ומשנינן: מתוך שמהומה לביתה — אינה
מכנסת את עד הבדיקה לחורין ולסדקין,
ונמצא שאינה בודקת כראוי⁽⁷⁰⁾.

אנטיגנוס, שהעמדנו עתה את דבריו שיש
להן כתם מכאן ולהבא ואין להם למפרע,
אתה למד דתנא קמא החולק עליו, והאומר
"נשים שאמרו חכמים דיין שעתן — כתמן
טמא", סבר כי כתמן של מסולקות דמים
מטמא אפילו למפרע, אף על פי שאין
בראייה מגופן טומאה למפרע?!

ומשנינן: אין! רבי מאיר היא, דמחמיר גבי
כתמים בארבע הנשים המסולקות דמים יותר
מאשר גבי ראיית דם היוצא מגופן.

וטעמו של דבר, לפי שבראייה מגופן יש
לומר שכיון שהן מסולקות דמים, צריך
להניח שלא יצא הדם מקודם אלא עכשו,
כשנמצא. אבל ביחס לדם הנמצא בצורת
כתם על בגדה אין סברא לומר שכיון שעתה
היא מצאה את הכתם על הבגד, הוא יצא זה
עתה מגופה אל הבגד. אלא יש לנו לחוש
דשמא אם היתה בודקת את הבגד מקודם,
היתה מוצאת את הדם עוד מקודם.

דתניא: כל הנשים — כתמן טמא למפרע.
ונשים שאמרו חכמים דיין שעתן, גם הן —
כתמן טמא למפרע! דברי רבי מאיר.

רבי הנינא בן אנטיגנוס אומר: נשים
שאמרו חכמים דיין שעתן, אין כתמן טמא
למפרע אלא כתמן בראייתן לטמא מכאן
ולהבא בלבד.

ותינוקת שהגיע זמנה לראות ומצאה כתם,
יש לה טומאת כתם מכאן ולהבא, אף על פי
שעדיין לא ראתה מעודה דם מגופה.

[קצ ה].

70. נחלקו הראשונים בהא דאמרינן מתוך

69. ראה פירש"י ומשמע שמספיק ב' שערות
אף שלא הגיעה ל"ב שנים. ראה תורת הבית
[יז א] שחולק על זה, ראה עוד בסדרי טהרה

ופרכינן: תנן במשנתנו אשה המשמשת בעדים — הרי זו כפקידה:

ודייקנן מהא דנקט התנא "עדים" בלשון

רבים, שהמשנה מדברת בשני עדים.

מאי לאו שני עדים אלו הם: חד, העד שבודקת בו לפני תשמיש, וחד, העד

ג. החזו"א [שם] מפרש שלעולם עיקר הבדיקה הוא לברר עכשיו שהמעין סתום, ומה שהצריכו בדיקה בחורים ובסדקים, הוא משום שבבדיקה לחוד אין ראייה שנפסק המעין, דדרך הראייה שאינה שופעת כנהרא, ועל ידי חורים וסדקים הוברר שמעיינה סתום. וראה עוד בחזו"א [צב כא] שהוסיף שכל שמעיינה פתוח, עומדת טיפת הדם בפיה, ועל ידי הדחיקה היא יוצאת. והעלה לפי זה, שדי בקינוח כמה פעמים בזה אחר זה, וכן באופן שיש טבעת, מהני בדיקת חורים וסדקים, כי הדחיקה מבררת נסתם המעין. אמנם ראה בחזו"א [פא] שחידש דלא מהני בדיקת הפסק טהרה מיד לאחר רחיצה כיון שאין הבדיקה מבררת שמעיינה סתום. ומבאר, שענין הבירור של חורים וסדקים הוא לברר שמעיינה נסתם ולא שפעה סמוך להפסק טהרה, ולפיכך נקט שאינו בירור לאחר הרחיצה. וכן כתב הסדרי טהרה [קצו כג], ולכאורה דבריו כאן סותרים למה שפירש בסמ"ב, שענין בדיקת החורים והסדקים הוא כדי לברר שמעיינה נסתם עכשיו. ובמחלוקת הרמב"ן והרשב"א אם יש לחלק בין בדיקת הפסק טהרה לז' נקיים, ראה חזו"א [צב כו]. ויש שפירשו, שיסוד הפלוגתא בגדר הבדיקה דז' נקיים הוא, האם ענינה להחזיקה בטהרה כמו ההפסק טהרה, או דילמא אין ענינה אלא לקיים דין ספירה. בשיטת הרשב"א צריך ביאור, מאי שנא מעת לעת דלא חיישנן אלא לטהרות ולא לבעלה ובבדיקות סבירא ליה שלבעלה חמיר טפי, ראה סדרי טהרה [קצא ב] ובשו"ת רעק"א [סב].

שמהומה לביתה אינה מכנסת לחורין וסדקין, אם יש להוכיח שכל בדיקות שעושה לבעלה אינה צריכה חורין וסדקין או לא. שיטת הראב"ד [בעלי הנפש שער הספירה והבדיקה] שלא הצריכו חורין וסדקין אלא לטהרות ולא לבעלה. ואילו שיטת הרמב"ן כאן, שבהפסק טהרה בעי חורין וסדקין, אבל בספירת ז' נקיים, שכבר עומדת בחזקת טהרה, אינה צריכה חורין וסדקין. שיטת הרשב"א, שאף ז' נקיים צריכה בדיקת חורין וסדקין, כדי שלא יהא בעלה שהוא באיסור כרת קל ממעלת עסק טהרות. ולא הקילו לבעלה אלא בבדיקה קודם תשמיש, שעיקרה רק משום מעלת הטהרות. וראה שם לשון הרשב"א, שכשאינה בודקת בחורין וסדקין הוי חצי בדיקה. ובשורש הפלוגתא ובביאור תקנת חורים וסדקים נאמרו באחרונים כמה טעמים.

א. הנודע ביהודה [מון] נוקט שבלא חורין וסדקים חיישנן שמא כותלי בית הרחם העמידוהו ונתעכב הדם בחורין וסדקים. ויסוד פלוגתת הרשב"א והראב"ד הוא, האם כמו שבמעת לעת לא חיישנן לכותלי בית הרחם אלא לטהרות ולא לבעלה, הוא הדין לענין הפסק טהרה וז"נ. או לא. ראה שם נפקא מינה לדינא. וראה עוד בחוות דעת [קצו ד].

ב. הגרעק"א [קמא ס] מבאר, שלעולם לא חיישנן לכותלי בית הרחם, ועיקר החשש שמא עתה בשעת הבדיקה זב הדם דרך חורין וסדקים, ולפי זה נוקט שבמכנסת המוך עמוק הרבה שאף אם היה דם זב לחורים וסדקים היה נוטף על המוך לכולי עלמא אינה צריכה חורין וסדקים. ראה עוד בסדרי טהרה [קצו כג] ובחזו"א [צג ג]

שבדוקת בו לאחר תשמיש⁽⁷¹⁾.

ומוכח, שגם עד הבדיקה שלפני תשמיש נחשב כפקידה.

ורחינן: לא לעד הבדיקה שלפני תשמיש התכוונה המשנה. אלא אידי ואידי, אותן שני עדים, הם עדים לאחר תשמיש. וכוונת המשנה לומר: אחד לו, לבעל, שמקנח עצמו בו לאחר תשמיש, ואחד לה לאשה.

ושני עדים אלו לאחר תשמיש, הם כדתנן:

דרך בנות ישראל שהן משמשות בשני עדים — אחד לו ואחד לה.

ופרכינן על האי תירוצא:

האי תירוצא, דמתניתין איירי בשני עדים, אחד לו ואחד לה, ולאחר תשמיש — מאי תירוצא הוא!?

והרי, אי אמרת בשלמא דשני העדים דמתניתין הם עדי האשה עצמה, חד לפני תשמיש וחד לאחר תשמיש, שפיר איצטריך התנא להשמיענו דין זה.

כי סלקא דעתך אמינא מתוך שמהומה לביתה לא בדקה שפיר בבדיקה שלפני תשמיש, קא משמע לן תנא דמתניתין שבכל זאת גם הבדיקה הזאת הרי זו כפקידה, ולכן היא ממעטת על ידי מעת לעת ועל ידי מפקידה לפקידה.

אלא [כמו אבל], אי אמרת אידי ואידי בדיקות שלאחר תשמיש הן, מאי קא משמע לן תנא דמתניתין, והרי פשיטא שהבדיקה שלאחר תשמיש, שהיא בדיקה הגונה, ממעטת ממת לעת ומפקידה לפקידה!?

ומשנינן: איצטריך התנא לאשמועינן אפילו בבדיקה שלאחר תשמיש שהיא נחשבת בדיקה הגונה. כי מהו דתימא דיש לחוש שמא תראה טפת דם שהיא קטנה כחרדל, ותחפנה שכבת זרע לאותה טיפת דם, ואין הבדיקה שאחר תשמיש בדיקה הגונה. ולכן קא משמע לן תנא דמתניתין שאין לחשוש לכך, ולעולם איירי מתניתין רק בבדיקה שאחר תשמיש.

ואיבעית אימא שאכן שתי בדיקות אצרכוה רבנן לאשה, חד לפני תשמיש וחד לאחר תשמיש, ואלו הן שני העדים המוזכרים במשנה. אלא שאין מכאן קושיה לדברי שמואל שאמר שרק העד השני, שלאחר תשמיש, נחשב לפקידה. היות וכי קתני במתניתין שהמשמשת בעדים הרי זו כפקידה — אעד דלאחר תשמיש בלבד קאי!

ומה שהזכירה המשנה גם את העד הראשון שלפני תשמיש, הוא להשמיענו שיש לה מצוה לשמש בשני עדים, לפני תשמיש ולאחריו. אך רק העד השני נחשב כפקידה.

ופרכינן: כיצד מצית למימר דאשמועינן

זרע הרי כל מה שנחשוש כשתמצא דם הוא רק שמא דם זה כבר היה קודם, אבל לחוש שהיה דם אחר על העד ולא ראתה אותו, לכך לא נחוש, ולמה לא תועיל בדיקה זו שלאחר תשמיש. ראה עוד במי נדה.

71. ראה רש"ש שהקשה מדברי התוס' [ג ב ד"ה ולאביין] שכשמצאה דם לא חיישינן אלא שנתעכב הדם הזה שנמצא בבית החיצון, אבל לא חיישינן שהיה דם אחר, אם כן, מאי טעמא הכא אמרינן שלא תמעט שמא תחפנה שכבת

מפקידה של ערבית לשחרית, שהוא פרק זמן מצומצם מאשר מעת לעת, מיבעיא שפקידת תשמיש תמעט ממנו! ? ואמאי איצטריך תנא דמתניתין להשמיענו?

ומשנינן: איצטריך. כי מהו דתימא רק מפרק הזמן של מעת לעת ממעטת פקידה בשעת תשמיש, דכיון שהוא פרק זמן ארוך חשו בה רבנן לפסידא דטהרות, ואמרו שפקידת תשמיש תמעט ממנו.

אבל מפקידה לפקידה שהוא פרק זמן קצר של י"ב שעות בלבד אימא לא תמעט ממנו פקידת תשמיש, קא משמע לן שגם מפרק הזמן הקצר הזה ממעטת הפקידה בשעת תשמיש⁽⁷²⁾.

שנינו במשנה: כיצד דיה שעתה? היתה יושבת במיטה ועסוקה בטהרות, ופרשה, וראתה, היא — טמאה, והן — טהורות!

והוינן בה: למה לי למיתני "היתה יושבת במטה ועסוקה בטהרות"? אמאי איצטריך להשמיענו שהיתה יושבת במטה?

ליתני: היתה עסוקה בטהרות, ופרשה, וראתה!?

ומשנינן: הא קא משמע לן בהוספת ענין המיטה שהיתה יושבת עליה: טעמא דאינה מטמאה את הטהרות משום שהיא אשה שיש לה וסת קבוע, דדיה שעתה. הא אם אין לה

דמצוה לשמש בשני עדים לפני תשמיש ולאחריו? והא "המשמשת" בעדים קתני! ומשמע שאין זה לשון מצוה וחובה, אלא שכך היא נוהגת מעצמה! ?

ואם כן, הא דקתני "והמשמשת בעדים" בהכרח הוא בא להורות ששתי הבדיקות שוות, ושתייהן נחשבות ל"פקידה", ואם תאמר שרק הבדיקה האחרונה נחשבת לפקידה תיקשי לן לשם מה נכתבה הבדיקה הראשונה שלפני תשמיש?

ומשנינן: תני במשנתנו במקום "והמשמשת בעדים" — "ומשמשת בעדים" בלשון חיוב, ותרתי מילי אשמעינן תנא דמתניתין: האחד, שהיא מצווה לשמש בשני עדים, אחד לפני תשמיש ואחד לאחריו. והשני, שהבדיקה שלאחר תשמיש חשובה כפקידה. אבל הבדיקה שלפני תשמיש, כיון שהיא נחפזת בה אין היא בודקת כהוגן, ולכן אינה חשובה כפקידה.

שנינו במשנה: והמשמשת בעדים ממעטת על ידי מעת לעת.

והוינן בה: השתא, מעת לעת, שהוא פרק זמן יותר ארוך מפרק הזמן של מפקידה לפקידה [כגון מפקידת שחרית לפקידת ערבית], ובכל זאת הפקידה של העדים בשעת תשמיש ממעטת ממנו.

ב-ה מפקידה של שחרית לפקידה של ערבית, או

72. לכאורה לא מובן מה סלקא דעתין שלא תועיל פקידה למעט משום שאין פסידא של טהרות, והרי סוף סוף בדקה, ולמה נחוש שהיה דם קודם לכן? אלא מוכח מכאן, שגם עם בדיקה, עדיין שייך לחוש שהיה משהו דם. רק

שתיקנו רבנן שפקידה תמעט משום פסידא דטהרות. וכשאין כל כך פסידא, שפיר יש לחשוש. ולעיל [ד ב] הוכחנו כן שאין הטעם משום קנסא לחוד, רק כשיש סיבה לחשוש.